

НАУКОВА СПАДЩИНА МОВОЗНАВЦІВ XX СТОЛІТТЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**Викладач курсу - Рудь О.М.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
і літератури**

Кожний, хто вважає себе свідомим членом свого народу, мусить пильно навчатися своєї соборної літературної мови.

(Іван Огієнко)

Унікальність навчальної дисципліни

В умовах національного відродження народу, культури й освіти виникає потреба звернення до наукової спадщини видатних лінгводидактів з метою використання їх здобутків у сучасній школі.

Ураховуючи особливості сучасної освіти, однією з яких є зростання ролі регіоналізації в навчанні і вихованні молоді, та основні положення державних документів в галузі освіти, в яких передбачено наявність регіонального компонента, покликано забезпечити історичну наступність поколінь, збереження, поширення і розвиток національної культури, виховання патріотів України, громадян з високою моральністю, важливим є звернення в навчальному курсі «Наукова спадщина мовознавців ХХ століття крізь призму шкільної освіти» до лінгводидактичної спадщини відомих мовознавців, які жили і певний час працювали у педагогічних закладах Сумщини.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування у магістрів передбачених освітньою програмою компетентностей:

Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Знання та розуміння специфіки професії і предметної галузі, основних концепцій, базових філологічних понять.</p> <p>ЗК 2. Здатність діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 3. Здатність цінувати різноманітність та мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці.</p> <p>ЗК 5. Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію, критичне осмислення інформації з різних джерел; навички використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати складні професійно-педагогічні проблеми, які вимагають інтеграції знань та практичних умінь з різних наук.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою, уміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне та писемне мовлення.</p>
Фахові компетентності	<p>ПК-1. Здатність самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, вільне володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності.</p> <p>ПК-2. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему, розуміти еволюційний шлях розвитку української мови та мовознавства, української / світової літератури та літературознавства.</p> <p>ПК-5. Здатність орієнтуватися в основних тенденціях суспільного життя, мовної, літературної освіти та визначати власну позицію, вивчати, критично осмислювати й упроваджувати у власну педагогічну та наукову діяльність передовий український та світовий досвід відомих науковців та вчителів з метою свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.</p> <p>ПК-6. Володіння методологією і методами наукового дослідження, уміння виконувати завдання проблемно-пошукового, дослідницького, творчого характеру.</p> <p>ПК-8. Здатність виконувати комплексний дослідницький проект з актуальних проблем філології, методики та інших, суміжних із філологією, галузей знань; брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії).</p>

Програмні результати навчання

Знання	<p>ПРЗ 1. Розуміння шляхів інноваційного розвитку системи вищої освіти України в умовах реформаційних перетворень.</p> <p>ПРЗ 4. Поглиблені знання сучасного мовознавства, академічної риторики, культури наукової української мови</p> <p>ПРЗ 6. Розуміння методів та прийомів навчання/викладання української мови та літератури в закладах освіти.</p> <p>ПРЗ 7. Базові уявлення про сучасні методи і методологію наукових досліджень у галузі філології та методики української мови та літератури.</p> <p>ПРЗ 10. Знання сучасних методик і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних для успішного, ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.</p>
Уміння	<p>ПРУ 1. Володіє науковим інструментарієм у галузі філології, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі філології та методики української мови та літератури.</p> <p>ПРУ 2. Уміє застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання фахової інформації з різних джерел, у т.ч. цифрових для розв'язання проблем професійної (освітньої та наукової) діяльності.</p> <p>ПРУ 3. Уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; пропонує шляхи вирішення досліджуваної проблеми, аргументуючи власну позицію.</p> <p>ПРУ 4. Здатний діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРУ 5. Володіє сучасними методами та прийомами викладання української мови та літератури в закладах вищої, загальної, додаткової педагогічної освіти.</p> <p>ПРУ 8. Бере участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії).</p>
Комунікація	<p>ПРК 3. Педагогічна комунікація у процесі навчання/викладання української мови і літератури.</p>

У курсі розглядаються такі питання:

Розділ 1. Історія розвитку методики навчання української мови в школах України ХХ століття

Тема 1.1. Етапи розвитку методики навчання української мови в школах України ХХ століття

Розділ 2. Лінгводидактична спадщина мовознавців України ХХ століття

Тема 2.1. Наукова та громадська діяльність Степана Смаль-Стоцького (1859–1938)

Тема 2.2. Основні наукові здобутки професора Євгена Тимченка (1866–1948)

Тема 2.3. Василь Сімович (1880–1940) – визначний діяч науково-культурного життя України початку ХХ ст.

Тема 2.4. Основні наукові здобутки Івана Огієнка (1882–1972).

Тема 2.5. Лінгводидактичні ідей Сави Чавдарова (1892–1962) у вітчизняній педагогічній думці.

Тема 2.6. Методичні ідеї Масальського Володимира Івановича (1896–1979) в становленні й розвитку української лінгводидактики.

Тема 2.7. Лінгвістична спадщина Жовтобрюха Михайла Андрійовича (1905–1995).

Тема 2.8. Наукова спадщина Михайла Шкільника (1910–1989).

Тема 2.9. Науковий доробок українського лінгводидакта Скуратівського Леоніда Віталійовича (1946–2007).

Тема 2.10. Наукова спадщина Біляєва Олександра Михайловича (1925-2006).

Розділ 3. Методичні ідеї мовознавців Сумщини

Тема 3.1. Лінгводидактична спадщина мовознавців Сумщини.

Запрошуємо до вивчення курсу!

